

struinen

waternet

NIEUWS UIT DE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN | NR. 70 | ZOMER 2011

'Ik liep zo de sloot in'

JOEKE MENSE (12) WOONT AAN DE BOSRAND VAN DE AMSTERDAMSE WATERLEIDINGDUINEN. ZE KOMT ER GRAAG. "OM HERTEN TE KIJKEN, GEWEIEN TE ZOEKEN EN MET DE HOND TE LOPEN."

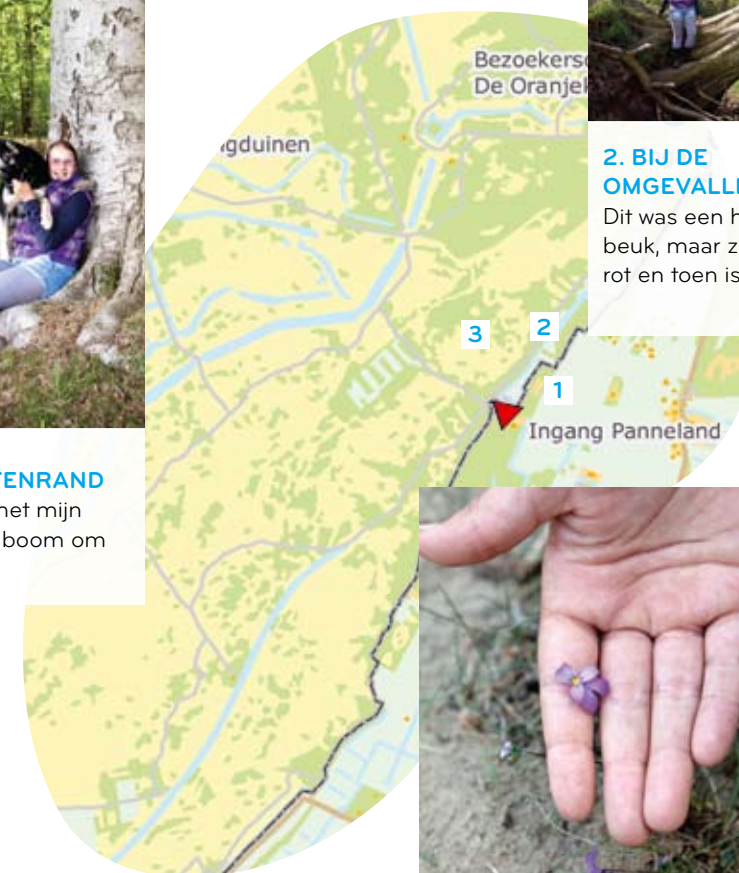
"Toen ik zeven was, vond ik mijn eerste gewei. Of eigenlijk waren het er drie tegelijk. Ze lagen op een hoopje bij elkaar. Alsof iemand ze daar voor mij had achtergelaten. Vorig jaar zag ik een gewei aan de overkant van een sloot liggen. Die moest ik hebben! Zonder na te denken, liep ik de sloot in om hem aan de overkant te pakken.

Ik kom bijna iedere dag in de duinen. Om aan de buitenrand met de hond te wandelen of in het gebied met mijn vader naar reeën en damherten te kijken. Soms mag ik met oma en opa met de boswachter mee het duin in. Dan zien we vaak de meeste wilde dieren. Zo stond er een keer een damhert op twee meter bij ons vandaan. Echt gaaf! In de duinen voel ik me vrij, ik kan er doen wat ik wil en leer veel over de natuur. Dat is handig voor op school. Laatst gaf ik een spreekbeurt over uilen, nadat ik thuis op de tuinschutting een bosuil had gezien. Ik ben over uilen gaan lezen en heb braakballen gezocht. Die heb ik voor de klas uit elkaar gepeuterd om te laten zien wat uilen allemaal eten. Er zaten botjes en donspluisjes in. Dat was best een beetje vies."

1. AAN DE BUITENRAND

Hier zit ik altijd met mijn hond tegen een boom om reeën te kijken.

2. BIJ DE OMGEVALLEN BEUK

Dit was een heel mooie rode beuk, maar zijn wortels waren rot en toen is hij omgevallen.

3. WAAR DE LELIETJES-VAN-DALEN STAAN

Door het warme, droge voorjaar, zijn de lelietjes-van-dalen snel verwelkt dit voorjaar. Kijk, er staan nog wel duinviooltjes.

Benieuwd welke wandelroutes er zijn in de Amsterdamse Waterleidingduinen? Ga naar www.waternet.nl voor een routebeschrijving en meer informatie.

INHOUD

2 struinen met Joeke

4 natuur en water
Zonaanbidders

7 gespot
De stagiair

8 panorama
Herder met schapen

10 kinderpagina
Het is zomer!

11 mijn water
Bootje varen

12 bewoners van de AWD
Zomerkruiden

14 uitgelicht

16 activiteitenkalender & info

Zonaanbidders

Zandhagedissen zijn koudbloedige dieren. Ze kunnen alleen jagen, vluchten en zich voortplanten als ze door de zon voldoende zijn opgewarmd. Smaragdgroene mannetjes laten zich in de zomer graag bewonderen. Op pad met hagedissenkenner Hein den Elzen. “Kijk, daar zit er een!”

Het is half tien ‘s ochtends als Hein den Elzen besluit het erop te wagen. “Het zal er om spannen,” zegt de medewerker Beheer & Onderhoud van Waternet als hij zijn schaftkeet verlaat. “Het weer is vandaag niet ideaal voor zandhagedissen. De lucht is te grijs, maar als de zon doorbreekt, kruipen hagedissen vanzelf tevoorschijn.”

Bij ingang Oase steekt Hein de verharde Blauwe weg over en loopt richting het Sprengelkanaal. “Kijk, daar zitten ze normaal gesproken,” zegt hij als hij in de berm naar een paar duindoornstruiken loopt. “Zandhagedissen houden zeker van zand, omdat het snel opwarmt en het lang warm blijft. Bovendien hebben vrouwtjes het nodig om hun eieren in af te zetten.

Toch zien we hagedissen zelden in een open zandvlakte zonder dekking. Daar zijn ze al snel prooi voor hongerige roofdieren. Hagedissen willen razendsnel onbereikbaar zijn voor buizerds of egels. Daarom houden ze van dicht struikgewas met wat zandige plekken eromheen. Hier jagen ze op vliegende en kruipende insecten en vinden ze water dat aan takken en blaadjes blijft hangen. Als de kust veilig is, aanbidden ze de zon. Is er onraad, dan duiken ze weg in de bosjes en laten ze zich een tijd niet zien.”

Als hagedissenkenner weet Hein waarover hij praat. In zijn vrije tijd telt hij zandhagedissen voor de rekenmeesters van Reptielen, Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). Voor deze vrijwilligersorganisatie houdt hij bij of het aantal hagedissen in de Amsterdamse Waterleidingduinen in vergelijking met andere gebieden op peil blijft. Bij de koffie in de schaftkeet toont hij later zijn levenswerk: vergeelde registratieformulieren vol tellingen vanaf midden jaren negentig. Zijn logboeken tonen helder aan dat het goed gaat met de zandhagedis in de Waterleiding-

duinen. Het gebied is groot genoeg voor een gezonde gemeenschap. Ook de gemiddeld hogere temperaturen doen deze reptielen goed.

SMARAGDGROEN

Buiten in het veld lopen we op kousenvoeten langs laag struikgewas en zoeken geconcentreerd naar de smaragdgroene reptielen. Ook spitsen we de oren. “Jonge zandhagedissen zijn maar een paar centimeter groot en nauwelijks zichtbaar,” zegt Hein. “Volwassen vrouwtjes hebben schutkleuren en zijn daarom eveneens lastig te spotten voor een ongeïnteresseerd oog. Maar je hoort ze wel tussen de struiken of het duingras ritselen. Mannetjes tooien zich in de paartijd daarentegen met opvallend groene tinten, zodat vrouwtjes snel geïmponeerd raken. De kans is groot dat we vandaag vooral mannetjes spotten.”

Die laten zich echter voorlopig nog niet zien. Na zonovergoten weken met hoge temperaturen is het al enkele dagen bewolkt en regenachtig. “Dat kan vandaag juist heel goed uitpakken”, zegt Hein optimistisch.

“Als hagedissen voor de kou vluchten, is er na verloop van tijd een grote noodzaak om zich op te warmen. Ze moeten eten en een vrouwtje zoeken, maar als ze

‘DE KANS IS GROOT DAT WE VANDAAG VOORAL MANNETJES SPOTTEN...’

koud zijn, kunnen ze zich amper bewegen. Ik heb vanochtend voor onze afspraak even op buienradar gekeken en de lucht kan elk moment helemaal open-trekken.”

We staan even stil, staren hoopvol naar de lucht en zien inderdaad dat de zon een heldhaftige poging doet om de wolken te verslaan. “De natuur is onvoor-

Hagendissenkenner Hein den Elzen

spelbaar,” zegt Hein, “en stelt ons voortdurend op de proef. Wie haar geheimen wil ontdekken moet geduld

hebben. Ik heb vaak uren rond gelopen zonder iets te zien en dan ineens zijn ze er. Met soms wel dertig tot veertig exemplaren op een beperkte oppervlakte.”

SPEUREN

We steken via de weg het Sprenkelkanaal over en speuren aan de overkant verder. Hier staan wat minder bomen en er ligt wat meer open zand zodat de grond er sneller opwarmt. Maar er is ook minder struweel. Op een oranjepijp en een duizendpoot na is er niets te zien. Dan breekt de zon ineens goed door en moet zelfs de fleecejas uit. Er is hoop! In begrafenistempo lopen we opnieuw het oorspronkelijke traject langs de berm, over een zandpaadje langs het kanaal met omgevallen bomen en struweel. Op de terugweg volgen we een smal wildspoor dwars door de struiken.

Dan is het zover. Hein zwaait en wijst naar de grond. “Kijk, daar zit er een!”, fluistert hij opgetogen. Op een tak laag bij de grond aanbidt een zandhagedis de voorjaarszon. Het is inderdaad een mannetje, zoals Hein voorspelde. Doodstil blijft het beestje zitten. Zie je aan zijn linkerflank zijn hartje kloppen?”, zegt Hein. “Prachtig hé!” We nemen foto’s en staren naar de zandhagedis die zich probleemloos laat fotograferen. Maar daar plots ook genoeg van lijkt te hebben en in een oogwenk onzichtbaar is. Hebben we hem wel echt gezien? De beelden op de camera leveren het bewijs. Niet veel later zien we nog drie mannetjes en horen we volop geritsel in het struikgewas. “Dat zijn de kleintjes,” benadrukt Hein, “het levende bewijs dat het hier heel goed gaat met de zandhagedis.”

ZELF ZANDHAGEDISSEN ZIEN?

Hagedissen spotten is leuk voor kinderen en volwassenen. Ze zijn te zien van voor- tot najaar in vrijwel het hele duin. Het ideale hagedissenweer is lastig voorspelbaar, maar als de lucht in voorjaar of zomer na enkele dagen regen en bewolking openbreekt, is de kans groot dat hagedissen zich laten zien. Ook weer met afwisselend zon en wolkenvelden

kan gunstig uitpakken. Hagedissen houden niet van kou en regen. Wie te veel lawaai maakt of zich te snel beweegt, schrikt hagedissen af. Loop langzaam, blijf op twee meter afstand staan en fotografeer met een telelens, dan komen hagedissen vol in focus.

De stagiair Woensdag 10 mei 20.00 uur Jonis Ruigrok (17)

Wat doe je in de Amsterdamse Waterleidingduinen?

“Op woensdag en vrijdag loop ik stage als terreinmedewerker bij het team Beheer & Onderhoud. Met mijn begeleider zet ik afrastering voor de schapen, maai sloten en versnipper en verspreid prunusstronken en -takken. Daarnaast help ik mijn oom en vader met het verzorgen van de koeien. Dat zijn mooie en nuttige dieren waar ik graag mee in de weer ben.”

Kom je vaak in de duinen?

“Bijna dagelijks. Ik ben er zo’n beetje geboren. Onze boerderij staat pal naast het duin. Als kleine jongen ging ik al vaak de duinen in met mijn vader Ben en oom Herman Ruigrok. Met de tractor reden

we naar de koeien om ze te voeren. Als er koeien ontsnapt waren, moesten we ze soms vangen. Mijn specialiteit was kalfjes zoeken en vangen, zodat we daarna de verplichte gele oormerken konden aanbrengen. Toen ik jong was speelde ik ook vaak in het duin. Met vriendjes en mijn zus hutten bouwen, geweien zoeken en verstoppertje spelen: je kunt je hier goed verstoppertje spelen.”

Wat vind je bijzonder aan dit natuurgebied?

“Het duin is een achtertuin met prachtige vergezichten. Nu is alles weer mooi groen en zingen de vogels volop. Daar geniet ik van. Als boerenzoon houd ik van stiltes, het landschap en de dieren. Ik hoop hier in de toekomst als terreinmedewerker te kunnen gaan werken.”

1. HERDER

Graag stellen we onze nieuwe herder aan u voor: Brenda van Laar. Zij loopt vanaf mei tot en met oktober met onze kudde van 260 Drentse heideschapen.

6000 jaar
Drentse heideschaap is oudste ras in Europa

260
Aantal schapen en
150 lammetjes

3. PRUNUS

De schapen helpen Waternet de prunus struiken en andere ver-ruiging een kopje kleiner te maken. De prunus overwoekert alle mooie duineigen planten.

4. ROUTE

De herder loopt de komende maanden door verschillende delen van het duin. Bij de ingangen kunt u binnenkort lezen waar u haar kunt vinden.

2

Herders, Brenda krijgt binnenkort gezelschap van Daphne

170 ha
Oppervlakte prunus die schapen te lijf gaan

2. NEL & ROY

Om de beurt neemt Brenda haar honden Nel of Roy mee. Zij helpen haar om de kudde bij elkaar te houden.

5. EXCURSIE

Zin in een leuk uitstapje? Ga mee met paard en wagen en ontmoet de herder. (Zie achterzijde)

het is zomer

VLINDER MAKEN

Heb je ook zo'n zin om naar het strand te gaan? Als je dwars door de Waterleidingduinen loopt, kom je er vanzelf. Op het strand zie je geen bomen, plantjes en grote beesten meer, alleen maar heel veel zand. Met zand spelen is leuk. Heb je weleens een vlinder gemaakt? Ga op het zand liggen en beweeg je armen en benen over het zand omhoog en omlaag. Duw je hoofd, rug en billen diep in het zand en sta voorzichtig op. Kijk, je hebt een vlinder gemaakt! Om hem nog mooier te maken kun je hem versieren met schelpjes.

WAAROM IS DE ZEE ZOUT?

Al het water uit de rivieren stroomt de zee in. De rivieren vervoeren altijd een klein beetje zout uit de rotsen mee naar zee, maar zo weinig dat je het niet proeft. Zeewater verdampt en vormt wolken waar weer regen uit valt. He, regen is toch niet zout? Dat klopt want zout verdampt niet. Het blijft in zee achter, waardoor die altijd zout blijft. Test dit maar eens zelf: laat je na een duik in zee opdrogen in de zon. Je merkt dat je huid een beetje wit wordt.

Wat proef je?

Doe de zoutproef!

DIT MOET JE DOEN:

Doe een eetlepel zout in een van de bekertjes water. Goed roeren. Schenk wat van dit zoute water op een schoteltje. Op het andere schoteltje schenk je het water uit de andere beker. Zet de schoteltjes in de zon of op een andere warme plek. Kijk eens wat er gebeurt.

zout

1 eetlepel

2 schoteltjes

2x

2 bekertjes kraanwater

'We zagen net een zilverreiger!'

Waternet zuivert drinkwater in de Amsterdamse Waterleidingduinen, voert afvalwater af, houdt het oppervlaktewater schoon en onderhoudt dijken, sluizen en gemalen. In 'Mijn water' vertellen klanten van Waternet over hun favoriete water.

Wie?

Drie jongens in een roeiboot op een zomerse dag in mei. "Ja, een motorboot is cooler," roept Tim, die achterin zit. "Maar dit is ook leuk. Gaat minder snel, maar daarom zien we vaak mooie beesten. Net nog een zilverreiger. En twee karpers knalden met veel kabaal tegen de kant. Ze waren kuit aan het schieten. Echt gaaf!"

Wat(er)?

Het Goudriaankanaal in Amsterdam Noord, tussen Durgerdam en Ransdorp. Het Goudriaankanaal is een nooit afgemaakt kanaal door Marken. Het had een strategische verbinding moeten vormen tussen Amsterdam en de Zuiderzee. De werkzaamheden vingen aan in 1826 en werden in 1828 gestaakt. Op luchtfoto's is het kanaaltracé nog duidelijk zichtbaar.

Waar?

Amsterdam kampte al geruime tijd met het dicht-slibben van het IJ, het water dat de haven van de stad verbond met de wereldzeeën. Daarom had koning Willem I der Nederlanden Noordhollands kanaal laten aanleggen, van Amsterdam naar Den Helder, dat in 1824 gereed was. Ook kanaal Goudriaan, een idee van de gelijknamige inspecteur Generaal van Waterstaat, moest de scheepvaart ontlasten, maar de slappe veenbodem garandeerde geen blijvende diepgang. Daarop besloot de koning de graafwerkzaamheden af te blazen.

Zomerkruiden

Onze kennis van eetbare planten en geneeskrachtige kruiden is niet meer wat het is geweest. Vrijwilliger Clarence Wever (58) vertelt er als duingids graag over tijdens natuurexcursies. Maar er is in het zomerse duin nog veel meer te zien, weet hij.

GENEESKRACHTIGE KRUIDEN

"De Waterleidingduinen staan in de zomer vol eetbare en geneeskrachtige planten. Je ziet ze werkelijk overal. Plukken mag niet in de AWD, en is sowieso onverstandig. Jacobskruiskruid is als gemaaid gewas bijvoorbeeld dodelijk voor de meeste dieren, en ook mensen kunnen er behoorlijk ziek van worden. Daar staan ook heel veel bijzondere eetbare planten tegenover, zoals Sint-Janskruid, dat gebruikt wordt als alternatief voor moderne antidepressiva. Verder is in het duin volop duizendguldenkruid te vinden, dat als thee een koortsremmende werking heeft. Wie meer wil weten, kan een keer mee op een zondagochtend- of zondagmiddagwandeling. Lees op de achterkant van Struinen wanneer dat kan."

SCHUWE ZOOGDIEREN

"Met wat geluk kunnen bezoekers in juni en juli

in de binnenduinrand paartjes eekhoorns achter elkaar zien aanhollen. Het is dan weer paartijd. De bossen staan vol in blad, dus je moet wel goede ogen hebben om ze te zien rond scharrelen. Ook de boommarter is op rustige plekken te zien. Wilde vossen laten zich in tegenstelling tot zogenaamde bedelvossen niet snel bewonderen, maar 's ochtends vroeg kom ik ze wel tegen."

DE HOORNAAR

"De hoornaar is de grootste wesp van Nederland. Hij komt in het duin voor en bewaakt als een schildwacht zijn nest. Twee jaar geleden zat er een nest aan de Blauwe weg, maar ze kiezen nooit dezelfde locatie. Goed opletten dus. Wie er een ziet, zal ademloos toekijken hoe hij achter vlinders aan jaagt. Dat is een prachtig schouwspel."

BOOMVALK

"Ook de boomvalk is een fanatieke jager. Er zijn niet veel van deze kleine roofvogels in het duin. Op plekken met poeltjes, zoals op het Zwarte Veld, zie ik ze geregeld op libelles jagen. Die slaan ze met hun klauwen uit de lucht en eten ze al vliegend op."

'De Waterleidingduinen staan in de zomer vol eetbare en geneeskrachtige planten.'

EEKHOORNLIEFHEBBER

Clarence Wever werkt als adviseur op de verkoopafdeling van een energie netbeheerder. In zijn vrije tijd is hij actief als vrijwilliger in de Waterleidingduinen. Zo leidt hij met andere natuurgidsen de populaire Vroege vogelwandeling. "Met natuurliefhebbers trek ik bij het ochtendgloren het gebied in.

In juni is dat soms al om kwart over vijf. 's Ochtends vroeg is het hier heel stil en is er kans op contact met de meest schuwe duinbewoners."

Hij leerde ooit voor biologieleeraar, maar heeft het vak nooit uitgeoefend. Wel hield de natuur hem zijn hele leven in de houdgreep. Zijn favoriete duinbewoner is de eekhoorn. "Een beestje dat in het duin helaas dreigt uit te sterven. Ik

tel ze jaarlijks voor onderzoek en de tendens is niet om vrolijk van te worden." Als gidservaart Clarence voldoening als hij mensen weet te raken met zijn natuurkennis. "Als mensen geïnspireerd raken, melden ze zich soms aan als vrijwilliger of worden lid van een natuurorganisatie. Dat motiveert enorm om hiermee door te gaan. Misschien ben ik uiteindelijk toch nog biologieleeraar geworden."

Favoriete duinbewoner

Sint-Janskruid: tegen depressie

's Ochtends vroeg

Als een schildwacht

Giftig Jacobskruiskruid

Drie op een rij. Gefotografeerd bij ingang De Zilk door Marian Claasen uit Hillegom

Stuur ook uw favoriete foto naar struinen@waternet.nl.

Werkzaamheden

Minder rasters

In het Hoekgatterduin bij ingang De Zilk grazen schapen. We halen zoveel mogelijk de oranje rasters weg. Bij de veeroosters zijn korte, vaste rasters van schapengaas geplaatst. Naast de veeroosters komt een poortje voor minder validen. Aan de noordkant plaatsen we schrikdraad tussen het Oosterkanaal en het grensraster, zo'n 800 meter. Dit is ter hoogte van de Kerklaan. Aan de zuidkant maken we gebruik van het bestaande raster van het Paardenkerkhof.

Maaien

In het infiltratiegebied wordt het riet in de geulen gemaaid. Zo kan het toekomstig drinkwater goed blijven doorstromen. Voordat de zomer echt begint, pakken we ook de toevoersloten en kanalen aan. We knippen de planten onder water van de bodem los en leggen ze op de kant te drogen. Daarna brengen we alles naar een composteringsbedrijf.

Parkeerplaatsen

Begin zomer starten we met het opknappen en opnieuw inrichten van de parkeerplaatsen. De Zilk is in juli als eerste aan de beurt. We zorgen ervoor dat een deel van het terrein ook tijdens de werkzaamheden beschikbaar blijft voor auto's.

Vrijwilligers

De beheerploeg die twee keer per maand enthousiast de handen uit de mouwen steekt, is deze zomer vooral actief met het verwijderen van Amerikaanse vogelkers. Tijdens het broedseizoen met de handzaag, om de vogels niet te storen. De afgezaagde stronken worden later dit jaar met een kraan verwijderd. Jonge koeien houden de nieuwe scheuten kort.

Excursie eetbare planten

In het duin komen eetbare en giftige planten voor. Gaat u mee op ontdekkingstocht naar iets lekkers en eetbaars? Bijvoorbeeld de bessen van de duindoorn. Die zitten vol met vitamine C en zijn daarom hartstikke gezond.

Kijk voor meer informatie op de achterpagina

Ontmoet onze herder

Zin om herder Brenda een keer te ontmoeten? Bij de hoofdingangen kunt u zien welke route ze loopt. Of ga gezellig mee met onze bijzondere excursie met paard en wagen. Ze zijn op woensdagmiddag of zaterdagochtend, kosten zijn € 10 voor 1 volwassene met 2 kinderen.

Check na een wandeling in de duinen altijd uw lichaam en kleding op teken. Sommige teken zijn namelijk besmet met een bacterie die de ernstige ziekte van Lyme veroorzaakt. Om een infectie te voorkomen moet u een teek na een tekenbeet snel

verwijderen. Dat kan het beste met een (speciale) pincet die te koop is bij de drogist en in het bezoekerscentrum. Tekenen zijn tussen de 1 en 3mm groot en lijken op bruin-zwarte spinnetjes. Meer informatie bij de GGD of uw huisarts.

COLOFON

Struinen is een uitgave van Waternet en wordt op verzoek gratis toegezonden. U kunt zich aanmelden via struinen@waternet.nl

Redactie: Afdelingen Bron & natuur-beheer en Communicatie, Waternet

Artdirectie en ontwerp:

Lava (Noortje Boer)

Tekst:

Michel Verschoor

Aan deze Struinen werkten mee:

Miranda Kok, Gerard Scholten, Peter Olijhoek, Saskia Voolstra

Fotografie:

Alwin Slomp, Michel Verschoor, Joop Hilster, Gerard Scholten, Chris van Daalen, Clarence Wever

Tips voor de redactie:

struinen@waternet.nl
Redactie Struinen
Vogelenzangseweg 21
2114 BA Vogelenzang

16 activiteitenkalender & info Amsterdamse Waterleidingduinen

DATUM	ACTIVITEIT	TIJD	VERTREKPUNT	KOSTEN
ZO 03, 17 JUL	Wandeling met natuurgidsen	13.00 uur	BC De Oranjekom	gratis
WO 06 JUL	☎ Chi Kung	20.00 uur	ingang Oase	€ 7,50
ZO 10 JUL	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	05.30 uur	ingang De Zilk	gratis
ZO 10 JUL	☎ Libellenexcursie door KNNV	12.00 uur	BC De Oranjekom	gratis
WO 13 JUL	☎ Met paard en wagen op zoek naar de herder	13.30 uur	ingang De Zilk	€ 10,-
VR 15 JUL	☎ Fietsexcursie	13.00 uur	BC De Oranjekom	€ 5,-
ZA 16 JUL	☎ Met paard en wagen op zoek naar de herder	09.30 uur	ingang De Zilk	€ 10,-
WO 20 JUL	☎ Ssstt...hier wordt gewandeld	20.30 uur	ingang Oase	€ 5,-
WO 03 AUG	☎ Natuur en meditatie	20.00 uur	ingang Panneland	€ 7,50
ZO 07, 21 AUG	Wandeling met natuurgidsen	13.00 uur	BC De Oranjekom	gratis
ZO 07 AUG	☎ Waterbeestjes (vanaf 6 jaar)	14.00 uur	BC De Oranjekom	gratis
WO 10 AUG	☎ Met paard en wagen op zoek naar de herder	13.30 uur	ingang De Zilk	€ 10,-
ZA 13 AUG	☎ Met paard en wagen op zoek naar de herder	09.30 uur	ingang De Zilk	€ 10,-
ZO 14 AUG	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	06.15 uur	Zandvoortselaan	gratis
WO 17 AUG	☎ Ssstt...hier wordt gewandeld	20.00 uur	ingang Oase	€ 5,-
VR 19 AUG	☎ Fietsexcursie	13.00 uur	BC De Oranjekom	€ 5,-
VR 26 AUG	☎ Nacht van de Europese vleermuis (vanaf 8 jaar)	20.30 uur	BC De Oranjekom	gratis
VR 02 SEP	☎ Nationale nachtvlindernacht	20.30 uur	ingang Oase	gratis
ZA 03 SEP	☎ Eetbare planten	14.00 uur	BC De Oranjekom	gratis
ZO 04, 18 SEP	Wandeling met natuurgidsen	13.00 uur	BC De Oranjekom	gratis
WO 07 SEP	☎ Wildexcursie	06.30 uur	BC De Oranjekom	€ 5,-
ZO 11 SEP	Wandeling met natuurgidsen voor vroege vogels	07.00 uur	ingang Panneland	gratis
WO 14 SEP	☎ Met paard en wagen op zoek naar de herder	13.30 uur	ingang De Zilk	€ 10,-
VR 16 SEP	☎ Fietsexcursie	13.00 uur	BC De Oranjekom	€ 5,-
WO 28 SEP	☎ Ssstt...hier wordt gewandeld	18.00 uur	ingang Oase	€ 5,-

BC Bezoekerscentrum

☎ Bij deze excursie is aanmelden nodig en geldt een maximum aantal deelnemers

Amsterdamse Waterleidingduinen

Dit unieke natuurgebied ligt aan de kust, ten zuiden van Zandvoort.

Bezoekerscentrum De Oranjekom

1e Leyweg 6 (ingang Oase)

2114 BH Vogelenzang

Tel: 020 – 608 75 95

Open: di t/m zo 10.00 – 17.00 uur

Aanmelden excursies

Vanaf een maand van te voren bij het bezoekerscentrum. Graag tijdig afmelden als u niet mee kunt.

Voor de fietsexcursies is een goede conditie vereist. Excursies duren ongeveer twee uur. Meer informatie vindt u op www.waternet.nl.

Over Waternet

Waternet houdt zich als eerste organisatie in Nederland bezig met de hele cyclus van water: het schoonmaken en aanvoeren van drinkwater, afvoeren van afvalwater en het onderhouden van dijken en waterkeringen.